

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/семестр	2025/2026 I/1
-----------------------------	-----------------	-----------------------	--------------	-------------------------------	--------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Організація туризму (Основи туризмознавства)
Кафедра	Кафедра географії та туризму
Освітня програма	Туризм
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов'язкова Кількість кредитів: 5 Лекції: 34 Практичні (семінарські) заняття: 16 Лабораторні заняття: - Самостійна робота: 100
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Бергхауер О. О., к.г.н. berghauer.sandor@kmf.org.ua Олаг Н.К. olah.natalia@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	-
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	Метою дисципліни є формування у студентів загальних теоретичних основ, пов'язаних з наукою про туризм. Як основна дисципліна, Загальна теорія туризму розглядає теоретичні та структурні особливості туризму, представляє основні рушійні сили туризму, а також висвітлює механізми впливу туризму. <i>Завдання дисципліни:</i> <i>Методологічне:</i> навчити студентів основним теоретичним і методологічним закономірностям теорії туризму, а також показати тісний взаємозв'язок між процесами в економіці, суспільстві, довкіллі та туризмі. <i>Пізнавальне:</i> надати загальне уявлення про систему туризму. Виявити глобальні процеси у сфері туризму, основні напрямки міжнародного та національного туризму, а також актуальні тенденції. <i>Практичне:</i> ознайомити з можливостями розвитку туризму. Навчити студентів адекватно оцінювати

вплив туристичних чинників на наше довкілля (як опосередковано, так і безпосередньо).

Під час освоєння дисципліни студент повинен знати:

- основні теоретичні питання функціонування туризму;
- типи та види туризму;
- значні міжнародні організації у сфері туризму;
- типологію туристів;
- роль та функції туризму.

Студент повинен бути здатним:

- описати основні етапи розвитку туризму;
- класифікувати типи та види туризму;
- пояснити економічний, соціальний та екологічний вплив туризму;
- деталізувати основні характеристики туристичних продуктів;
- окреслити основні кроки розвитку туризму;
- застосовувати на практиці основні поняття теорії туризму, процесу організації туризму та взаємодії з учасниками туристичного ринку.

Тематика:

- Теоретичні основи туризму
- Класифікація туризму
- Складові туристичного попиту
- Втілення туристичного попиту: турист
- Структура туристичної пропозиції
- Центральний елемент туристичної пропозиції: привабливість
- Інфра- та супраструктура туризму
- Туризм як система
- Історія розвитку туризму
- Туристичний продукт
- Впливи туризму
- Туристична політика
- Планування та розвиток у туризмі

Загальні компетентності:

K04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації.

	<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</i> K16. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності. K20. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму та рекреації в цілому та окремих його форм і видів. <i>Програмні результати:</i> ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.
--	--

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання

Семестрові завдання	Бали	Критерії оцінювання
Виконання практичних робіт	33	точність виконання завдання та якість презентації
Самостійна робота	7	матеріал чіткий, детальний та логічно побудований; актуальність та здійсненність запропонованих удосконалень
Контрольна робота	20	кількість і точність правильних відповідей з урахуванням рівня складності питань
Іспит	40	Питання див. в Додатку 2

Умовою успішного завершення предмету є виконання всіх завдань.

Детальний опис завдань дивіться в Методичних вказівках!

Інша інформація про дисципліну (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Політика дисципліни передбачає дотримання академічної доброчесності, тобто: ☐ Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. ☐ Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей. ☐ Дотримання норм законодавства про
--	--

	авторське право і суміжні права. □ Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. □ Надання достовірної інформації про використання штучного інтелекту при виконанні завдань. Студент має повідомити (в письмовій формі) про використання ШІ, якщо таке мало місце, та описати, яким чином його було застосовано; необхідно надати посилання на взаємодії з чат-ботами. Classroom: https://classroom.google.com/c/NzgwMjczMTEwNTY0 Методичне забезпечення доступно за посиланням: https://okt.kmf.uz.ua/ftt/oktat-ftt/Turyzm_Turizmus_BSc/Osnovy_turyzmnavstva_A_turizmuselmélet_alapjai/ Дисципліна викладається у формі презентацій (ppt) під час занять із використанням мультимедійного проєктора, із залученням підручників та навчальних матеріалів українських і угорських авторів. Для забезпечення викладання дисципліни можна використовувати: – друковану та електронну версію конспектів лекцій; – демонстраційні матеріали (схеми, таблиці, карти); – мультимедійні матеріали (відео, короткометражні фільми); – роздаткові матеріали; – навчальні матеріали та наукові монографії кафедри географії і туризму та бібліотеки коледжу.
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА БЕРГХАУЕР О. О.: Основи туризмознавства / Általános turizmuselmélet. Тези лекцій / Előadások tézisei. Кафедра географії та туризму / Földrajz és Turizmus Tanszék. Берегове / Beregszász. 2021 BERGHAUER Sándor, FODOR Gyula, LINC Annamária: ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА/ A TURIZMUSELMÉLET ALAPJAI. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ / MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ до практичних занять та виконання контрольної роботи /

	gyakorlati feladatok teljesítéséhez és a modulzáró dolgozatok megírásához. II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA. Beregszász 2023 ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА (2020): Національний університет цивільного захисту України, Навчально-науковий-виробничий центр. Конспект лекцій, Харків. http://nnvc.nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-menedzhmenta/Lekcii/Turizmoznavstvo.pdf Кручек О.А., Соляник С.Ф., Гордієнко С.І. (2024): ОСНОВИ ТУРИЗМОЛОГІЇ. СТЕРЕОТИПНЕ ВИДАННЯ. ХАРКІВ, 234 с. Додаткова література: Додаток №3
--	---

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Науковий підхід до туризму. Класифікація туризму

Тема 1: Туризм як професія і наука. Туристичне знання та його джерела. Основні поняття

Тема 2: Утворення категорій та їх розуміння у туризмі. Форми туризму. Типи туризму. Роль доходу в туризмі. Фактори, які перешкоджають подорожам.

Тема 3: Складові туристичного попиту

Тема 4: Турист, як втілення туристичного попиту. Типології туристів. Типізація за Сміттом. Типізація туристів 2. Туристична поведінка. Витрати туриста. Обставини, від яких залежить туристична поведінка. Стереотипи. Звички подорожування

Тема 5: Структура туристичної пропозиції. Фактори безпеки туризму.

Тема 6: Туристична привабливість, як центральний елемент туристичної пропозиції. Тлумачення туристичної привабливості. Групування туристичних привабливостей. Рукотворні привабливості туризму. Природні привабливості туризму. Основна інфраструктура. Сухопутний транспорт

Змістовий модуль 2. Туристична інфраструктура та супраструктура. Історія розвитку туризму та її розуміння з точки зору продукту

Тема 7: Туристична інфраструктура. Первинна туристична супраструктура. Вторинна туристична супраструктура

Тема 8: Туризм, як система. Принципи системи туризму. Середовище туризму

Тема 9: Історія розвитку туризму. Початки туризму. Мобільність древніх народів. Греки і римляни. Середньовічні подорожі, паломницькі походи. Виникнення сучасного туризму. Туристичний продукт. Оздоровчий туризм. Конференц-туризм. Культурний туризм. Сільський туризм. Пригодницький туризм. Шоп-туризм. Туристичні продукти з груповою специфікою. Туристичні продукти з діяльнісною специфікою

Тема 10: Вплив туризму. Соціальний та культурний вплив туризму. Фізичний вплив туризму. Економічний вплив туризму. Принцип сталого розвитку.

Тема 11: Туристична політика

Тема 12: Проектування і розвиток туризму

Osztályozási skála: nemzeti és ECTS / Шкала оцінювання: національна та ECTS

Tanulmányi összpontszám / Сума балів за всі види навчальної діяльності	ECTS osztályzat / Оцінка ECTS	Osztályzat a nemzeti skála szerint / Оцінка за національною шкалою	
		vizsga, évfolyammunka és gyakorlat esetén / для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	beszámoló esetén / для заліку
90 – 100	A	jeles / відмінно	megfelelt / зараховано
82-89	B	jó / добре	
75-81	C		
64-74	D	elégséges / задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	elégtelen a pótvizsga lehetőségével / незадовільно з можливістю повторного складання	nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével / не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével / незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével / не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які нараховуються за виконання практичних завдань модулів курсу:

Практична робота №1. Туризм та суміжні науки – 4 бали

Практична робота №2. Роль мотивації в туризмі – 4 бали

Практична робота №3. Критерії туризму – 4 бали

Практична робота №4. Турист, як втілення туристичного попиту – 3 бали

Практична робота №5. Інфраструктура та супраструктура туризму – 4 бали

Практична робота №6. Система туризму – 4 бали

Практична робота №7. Взаємозв'язок між туристичним продуктом і матеріальними умовами туризму – 4 бали

Практична робота №8. Туристична політика – 3 бали

Практична робота №9. Проектування і розвиток туризму – 3 бали

Vizsgakérdések / Перелік екзаменаційних питань

1. A turizmus tudományos megközelítése / Теоретичні основи туризму
2. A turizmus a tudományok világában / Туризм у світі наук
3. A turizmus, mint kutatási probléma / Туризм, як проблема дослідження
4. A turisztikai tudás és forrásai / Туристичне знання та його джерела
5. Alapfogalmak / Основні поняття
6. Kategóriák és azok értelmezése a turizmusban / Категорії та їх розуміння у туризмі
7. A turizmus formái / Форми туризму
8. A turizmus típusai / Типи туризму
9. A turizmus fajtái / Види туризму
10. A turisztikai kereslet összetevői / Складові туристичного попиту
11. A motiváció szerepe a turizmusban / Роль мотивації в туризмі
12. A szabadidő szerepe a turizmusban / Роль вільного часу в туризмі
13. A jövedelem szerepe a turizmusban / Роль доходу в туризмі
14. Az utazást gátló tényezők / Фактори, які перешкоджають подорожам
15. A szocializáció szerepe a turizmusban / Роль соціалізації в туризмі
16. A turisztikai kereslet megtestesítője: a turista / Турист, як втілення туристичного попиту
17. A turisták tipizálása. Smith-féle tipizálás / Типології туристів. Типізація за Сміттом
18. A turisták tipizálása 2 / Типізація туристів 2
19. A turisztikai magatartás / Туристична поведінка
20. A turista költsége / Витрати туриста
21. A turisztikai magatartást befolyásoló tényezők. Sztereotípiák / Обставини, від яких залежить туристська поведінка. Стереотипи
22. Az utazási szokások / Звички подорожування
23. Az emberi erőforrások hatása a turizmusra / Вплив людських ресурсів на туризм
24. A turisztikai kínálat struktúrája / Структура туристської пропозиції
25. A turizmus feltételrendszere / Система критеріїв туризму
26. A turizmus biztonságfaktorai / Фактори безпеки туризму
27. A turisztikai fogadókészség szerepe / Роль сприйнятливості у туризмі
28. A fogadóképesség elemei / Елементи сприйнятливості
29. A turisztikai kínálat központi eleme: a vonzerő / Центральна складова туристичної пропозиції: привабливість
30. A turisztikai vonzerő értelmezése / Розуміння туристичної привабливості
31. A turisztikai vonzerők csoportosítása / Групування туристичних привабливостей
32. A turizmus ember alkotta vonzerői / Рукотворні привабливості туризму
33. A turizmus természeti vonzerői / Природні привабливості туризму
34. Alapinfrastruktúra / Основна інфраструктура
35. Szárazföldi közlekedés / Сухопутний транспорт
36. Vízi közlekedés / Водний транспорт
37. A légi közlekedés eszközei / Засоби повітряного транспорту
38. A turisztikai infrastruktúra / Туристична інфраструктура
39. Az elsődleges turisztikai szuprastruktúra / Первинна туристична супраструктура
40. A másodlagos turisztikai szuprastruktúra / Вторинна туристична супраструктура
41. A turizmus, mint rendszer / Туризм, як система

42. A turizmus rendszerének elvi alapjai / Принципи системи туризму
43. A turizmus piacának működése / Функціонування ринку індустрії туризму
44. A közvetítő szektor / Посередницька сфера
45. Turizmusmarketing / Маркетинг у туризмі
46. A turizmus környezete / Навколишнє середовище туризму
47. Az utazások kezdetei. Az ősi népek mobilitása. Görögök és rómaiak / Початки подорожування. Мобільність древніх народів. Греки і римляни
48. Középkori zarándoklatok / Паломницькі походи Середньовіччя
49. A Grand Tour (nagy utazás) / Grand Tour (велика подорож)
50. Az ipari forradalom korának utazásai / Подорожі епохи промислової революції
51. A 20. század első felének turizmusa / Туризм першої половини XX ст.
52. A modern turizmus kialakulása / Виникнення сучасного туризму
53. A turisztikai termék / Туристичний продукт
54. Egészség- és gyógyturizmus / Оздоровчий туризм
55. Konferenciaturizmus / Конференц-туризм
56. Kulturális turizmus / Культурний туризм
57. Falusi turizmus / Сільський туризм
58. A kalandturizmus / Пригодницький туризм
59. Bevásárlóturizmus / Шоп-туризм
60. Ifjúsági turizmus / Молодіжний туризм
61. Térspecifikus turisztikai termékek / Туристичний продукт специфічних територій
62. Termékspecifikus turisztikai termékek / Туристичний продукт зі специфічних продукцій
63. Csportspecifikus turizmus termékek / Туристичний продукт з груповою специфікою
64. Tevékenységsspecifikus turizmus termékek / Туристичні продукти з діяльнісною специфікою
65. A termékfejlesztés aktuális trendjei / Сучасні тенденції розробки продукту
66. A turizmus hatásai / Впливи туризму
67. A turizmus társadalmi és kulturális hatásai / Суспільний та культурний вплив туризму
68. A turizmus fizikai hatásai / Фізичний вплив туризму
69. A turizmus gazdasági hatásai / Економічний вплив туризму
70. A fenntartható fejlődés elve / Принцип сталого розвитку

Допоміжна література з Основ туризмознавства

1. BÁRKÁNYI A. (2019): A turizmus alapjai. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. ISBN 9789631666915
2. BODNÁR L. (2000): A turizmus földrajzi alapjai. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
3. GONDA T. (2016): A turisztikai termékfejlesztés elméleti alapjai. PTE KPVK. Pécs, p. 226. ISBN 978-963-429-108-4. [http://lib.igyk.pte.hu/libletoltes/karikiadvanyok/Gonda% 20 Tibor _A_turisztikai_termekfejlesztes_elmeleti_alapjai.pdf](http://lib.igyk.pte.hu/libletoltes/karikiadvanyok/Gonda%20Tibor_A_turisztikai_termekfejlesztes_elmeleti_alapjai.pdf)
4. GYURICZA L. (2008): A turizmus nemzetközi földrajza. Dialóg Campus, Budapest – Pécs
5. KOVÁCS L. – VÍZI I. (2000): Idegenforgalmi és vendéglátóipari ismeretek. Alto Nyomda, Székesfehérvár.
6. KÖNYVES E. – MÜLLER A. (2001): Szabadidős programok a falusi turizmusban. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest.
7. LOHMANN, G. – PANOSSO, N. (2017): Tourism theory: concepts, models and systems. Wallingford, Oxfordshire, UK: CAB International, p. 258
8. MICHALKÓ G. (2007): A turizmuselmélet alapjai. Turizmus Akadémia I., Székesfehérvár
9. SASS E., BERGHAEUER S., TÓTH A., LINC A.: A Covid-19 hatása a magyar idegenforgalmi vállalkozók turisztikai tevékenységére Kárpátalján. TÉR ÉS TÁRSADALOM, 2023. <https://tet.rkk.hu/index.php/TeT/article/view/3464>
10. ГРАНОВСЬКА В.Г., КРИКУНОВА В.М., МОРОЗОВА О.С. (2021): ЕКОНОМІКА ТУРИЗМУ. 316 с.
11. ДЖИНДЖОЯН В., ГОРОЖАНКІНА Н., БОЙКО З. (2022): Основи туризмознавства. Навчальний посібник, 231 с.
12. М. ТОНКОШКУР – В. АБРАМОВ (2015): Організація туризму (Основи туризмознавства). Конспект лекцій, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова. Харків. <https://core.ac.uk/download/pdf/33758058.pdf>
13. МАЛЬСЬКА М., АНТОНЮК Н., ГАНИЧ Н. (2008): Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. – К.: Знання
14. МАЦОЛА В. (1998): Рекреаційно-оздоровчо-туристичний комплекс (питання теорії, методології, практики). – Львів, 278 с.
15. ПЕТРАНІВСЬКИЙ В. – РУТИНСЬКИЙ М. (2006): Туристичне краєзнавство. Навчальний посібник, Знання, Київ.
16. РОГЛЄВ Х. (2005): Основи готельного менеджменту. Навчальний посібник. Кондор, Київ.
17. РУТИНСЬКИЙ М. – ЗІНЬКО Ю. (2006): Сільський туризм. Навчальний посібник. Знання, Київ.
18. СТЕГНЕЙ М., НОДЬ О., БЕРГХАУЕР О., КАМПОВ Н. Трансформація готельно-ресторанного обслуговування в умовах цифровізації. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2024. Посилання на видання: <http://ujae.org.ua/transformatsiya-gotelno-restorannogo-obslugovuvannya-v-umovah-tsyfrovizatsiyi/>
19. ФЕДОРЧЕНКО В. – ДЬОРОВА Т. (2002): Історія туризму в Україні. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, Вища Школа, Київ.
20. ШАБЛІЙ О. (2000): Соціально-економічна географія України. Навч. посібник. Світ, Львів